

ZAKLADA ANA RUKAVINA

Kako mogu postati darivatelj krvotvornih matičnih stanica?

U Hrvatski registar se možete upisati na nekoj od akcija koje Zaklada Ana Rukavina organizira diljem RH, u Zavodu za tipizaciju tkiva KBC-a Zagreb (Rebro), Kišpatićeva 12 (zelena zgrada soba br. 9. suteren) radnim danom od 8 do 14 sati ili u osam transfuzijskih centara u RH u kojima je trajno omogućen upis, a točno mjesto i vrijeme možete vidjeti ovdje: <https://zaklada-ana-rukavina.hr/transfuzijski-centri/>

Kakav je sam postupak upisa u Hrvatski registar DDKMS?

Postupak upisa je sljedeći: dakle prilikom upisa popunjavate pristupnicu i zdravstveni upitnik te dajete uzorak krvi u epruveti od 6 ml, dalje taj uzorak ide na HLA tipizaciju odnosno utvrđivanje antigena tkivne snošljivosti. Ukoliko budete odgovarali nekom oboljelom (to se može i ne mora dogoditi, šanse da ste s nekim podudarni su 1:100.000) iz Hrvatskog registra će Vas pozvati i pitati želite li još uvijek darovati koštanu srž ili periferne matične stanice. Ako pristanete idete na jedan od dva postupka (Vi UVIJEK birate), a ta dva postupka su:

1. Darivanje koštane srži. Koštana srž se uzima iz kostiju zdjelice. Kako ovaj postupak nije bezbolan, uzimanje koštane srži radi se u općoj anesteziji u operacijskoj dvorani. Potrebno je biti u bolnici tri dana.

2. Darivanje perifernih matičnih stanica postupkom leukafreze. Leukafereza je postupak odvajanja perifernih matičnih stanica iz cirkulacije darivatelja. Aparat za leukaferezu sličan je dijalizatoru. Krv darivatelja iz jedne ruke ulazi u aparat, centrifugira se i odvajaju se matične stanice, dok se ostali dio krvi kroz drugu ruku vraća u cirkulaciju darivatelja.

Oba postupka su sigurna za darivatelja, ovisi o Vama koji ćete postupak odabrati. Bitno je da se darivanjem matični stanica na bilo koji od dva navedena načina daruje šansa za život oboljelima, a to je ono najvrijednije što možete dati.

Tko može biti darivatelj koštane srži ili perifernih matičnih stanica?

Darivatelj može biti svaka zdrava osoba u dobi od **18 do 40 godina**.

Svi koji se do 40. rođendana upišu u Hrvatski registar ostaju njegovi članovi do 60. godine života (osim ako se iz bilo kojeg razloga ne odluče ispisati).

Koliko puta mogu biti darivatelj?

Darivatelj koštane srži ili perifernih matičnih stanica može se biti više puta no uobičajeno je da se koštana srž ili periferne matične stanice uzimaju samo jedan put.

Koja je procedura ulaska u Hrvatski registar?

Nakon potpisa informiranog pristanka i pristupnice uzeti će vam se uzorak krvi (oko 6 ml) u epruvetu i odnijeti u laboratorij za tipizaciju tkiva da bi se odredili vaši antigeni tkivne snošljivosti. Uzorak vaše krvi za tipizaciju uzima se kao i ostali uzorci koje ste do sada davali za određivanje npr. krvne slike ili biokemijskih nalaza.

Tko ima pristup mojim podacima?

Zaklada Ana Rukavina nema pristup Vašim osobnim podacima. Vaši podatci se čuvaju pod šifrom te pristup imaju samo Odjel za tipizaciju tkiva KBC-a Zagreb te Hrvatski registar dobrovoljnih darivatelja krvotvornih matičnih stanica.

Koje bolesti se mogu liječiti mojom koštanom srži?

Transplantacijom vaše srži mogu se liječiti bolesnici s akutnim i kroničnim oblikom leukemije te bolesnici s teškim oštećenjem koštane srži.

Kako ću znati da moja koštana srž može nekome pomoći?

Ukoliko se nađe bolesnik koji ima iste antigene tkivne snošljivosti kao i vi kontaktirati će vas Hrvatski registar i ponovno vas pitati pristajete li na donaciju stanica.

Moraju li krvne grupe biti identične?

Krvne grupa darivatelja i primatelja ne moraju biti identične. Različite krvne grupe nisu prepreka za uspješnu transplantaciju koštane srži ili perifernih matičnih stanica.

Mogu li birati način darivanja?

Da, možete izabrati između darivanja koštane srži ili perifernih matičnih stanica.

Kako se uzima koštana srž?

Koštana srž se uzima iz kostiju zdjelice. Uzimanje koštane srži radi se u općoj anesteziji u operacijskoj dvorani. Potrebno je biti u bolnici tri dana.

Kako se uzimaju periferne matične stanice?

Periferne matične stanice uzimaju se postupkom leukafereze. Potrebno je biti u bolnici tri dana.

Što je to leukafereza?

Leukafereza je postupak odvajanja perifernih matičnih stanica iz cirkulacije darivatelja. Aparat za leukaferezu sličan je dijalizatoru. Krv darivatelja iz jedne ruke ulazi u aparat, centrifugira se i odvajaju se matične stanice, dok se ostali dio krvi kroz drugu ruku vraća u cirkulaciju darivatelja.

Je li potrebna anestezija kod uzimanja perifernih matičnih stanica?

Ne, postupak je bezbolan i nema potrebe za anestezijom.